

Duurzaam Dichtbij: Een Praktische Gids voor MKB-Ondernemers in Gouda

Door Anne Kiewiet, Chaya Berger, Femke Soethout, en Daphne Homan

Voorwoord

Welkom bij deze online gids voor duurzaam ondernemen! Als trainees van Fairtrade Gouda zijn we enthousiast om deze gids met jullie te delen, vol waardevolle inzichten en praktische tips om duurzamere bedrijfspraktijken te omarmen.

Gouda bruist van ondernemerschap en innovatie, en we geloven dat duurzaamheid een belangrijke rol speelt in het versterken van onze lokale economie en het verbeteren van de gemeenschap. Deze gids is samengesteld om jullie te ondersteunen bij het integreren van duurzaamheid in jullie bedrijfsstrategieën op een manier die niet alleen goed is voor de wereld, maar ook voor jullie bedrijf.

Je vindt hier concrete suggesties, inspirerende voorbeelden en praktische stappen die andere lokale ondernemers hebben genomen om duurzamer te opereren. Het is bedoeld als een hulpmiddel, niet alleen om jullie bedrijfsprestaties te verbeteren, maar ook om een positieve impact te hebben op onze stad en het milieu.

Wij hopen dat deze handreiking jullie zal inspireren en aanmoedigen om kleine, haalbare stappen te zetten richting duurzamer ondernemen. Samen kunnen we bijdragen aan een veerkrachtige gemeenschap waarin zowel het bedrijfsleven als de samenleving zal bloeien.

Het laatste hoofdstuk staat in het teken van samenwerking. Wij zien samenwerken als kracht van Goudse ondernemers om dit thema verder te helpen.

Met vriendelijke groet,

SDG Trainees Fairtrade Gouda

Inleiding

Aanleiding voor de Duurzaamheidsgids Gouda

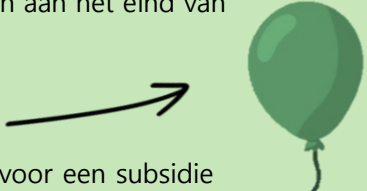
Gouda, als Fairtrade Gemeente én Global Goals Gemeente, heeft zich al bewezen als een voorloper in duurzaamheid. Er is toch nog veel ruimte voor groei en verbetering, vooral in de praktische toepassing van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) in de stad. Zo is het voor kleine en middelgrote ondernemers een uitdaging om deze 'universele', opgestelde doelen toe te passen in het dagelijks bedrijfsleven; de SDG's lijken vaak meer op een vergezicht dan iets wat je morgen kunt oppakken.

Vanuit deze uitdaging hebben wij, als SDG-trainees, onderzoek uitgevoerd voor de Fairtrade Gemeente Gouda. Deze duurzaamheidsgids is het resultaat van uitgebreid deskresearch en gesprekken met lokale bedrijven en consumenten, waarbij we hebben geluisterd naar de uitdagingen die zij ervaren bij het integreren van duurzaamheid en de SDG's in hun ondernemingen. Op basis hiervan hebben wij praktische tips ontwikkeld die zijn samengevat in deze gids.

De kern van de SDG's (en SDG 17) is samenwerking, en zo ook is dat de kern van deze gids. We willen niet alleen kennis delen, maar ook mensen bij elkaar brengen zodat Goudse ondernemers van elkaars ervaringen kunnen leren. Met deze gids bieden we praktische oplossingen, tips en tools die direct toepasbaar zijn in Goudse ondernemingen.

Leeswijzer

Deze gids is ingedeeld op de vier duurzaamheidsthema's: ecologische duurzaamheid, economische duurzaamheid, sociale duurzaamheid en samenwerking. Aan de hand van kwartetkaarten, speciaal ontwikkeld in het kader van deze gids, diepen wij de duurzaamheidsthema's uit. Het hele kwartet is te downloaden op www.fairtradegemeentegouda.nl en kun je vinden aan het eind van deze gids.

Bij verschillende thema's staan groene ballonnetjes – zoals deze Dit zijn 'subsidieballonnen' en staan bij de duurzaamheidstips waarvoor een subsidie aangevraagd kan worden. Aan het eind van deze gids staan de subsidiemogelijkheden samengevat en uitgelegd. Je wordt hier direct naartoe geleid door op de ballonnen te klikken.

Inhoudsopgave

Achtergrond

De Duurzame Ontwikkelingsdoelen	5
<i>Wat zijn de SDG's?</i>	5
<i>De leidraad in deze gids</i>	5
Duurzaamheid in de omgeving	6
In 4 stappen naar een aanpak	7

Handvatten

1 Ecologische Duurzaamheid	8
<i>Help! Ik heb veel afval</i>	8
<i>Pfoe! Veel auto's in de stad</i>	9
<i>Oei! Ik verbruik veel energie</i>	9
2 Economische Duurzaamheid	10
<i>Ai! Ik weet de herkomst van mijn producten niet</i>	10
<i>Oef! Mijn klanten zijn terughoudend</i>	11
3 Sociale Duurzaamheid	12
<i>Hoe dan? Maatschappelijk betrokken ondernemen</i>	12
<i>Hmm! Hoe zorg ik voor mijn personeel?</i>	13
4 Samenwerking	14

Extra's

Relevante subsidies & regelingen	17
Kwartetspel	19
Bronnenlijst	20

De Duurzame Ontwikkelingsdoelen

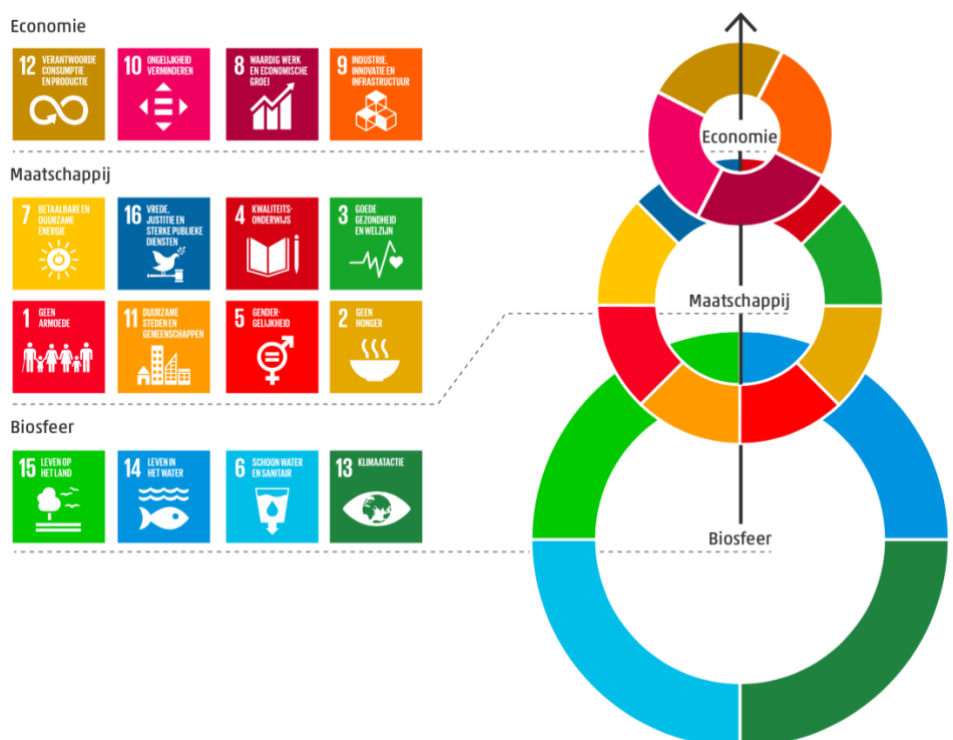
Wat zijn de SDG's?

De Duurzame Ontwikkelingsdoelen zijn in 2015 opgesteld door de Verenigde Naties. Met deze doelen willen zij in 2030 een duurzame wereld voor iedereen bereiken, waarin niemand wordt buitengesloten. Wereldwijd zijn de doelen bekend als de Sustainable Development Goals (SDG's). Alle 193 landen die lid zijn van de Verenigde Naties hebben de doelen aangenomen.ⁱ

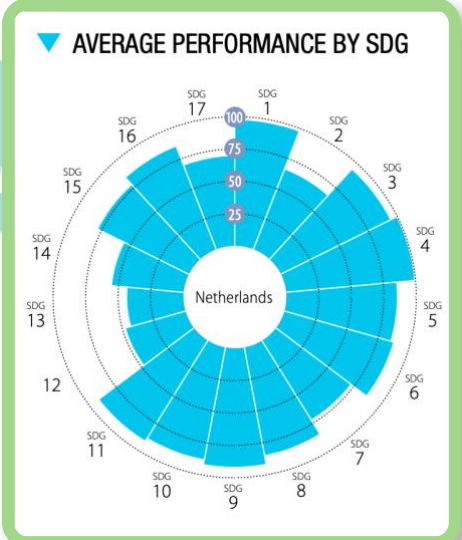
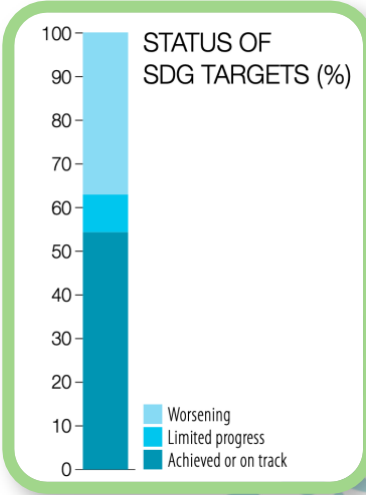
De leidraad in deze gids

In deze gids gebruiken we de SDG's als leidraad, aangezien dit een wereldwijd en (zoveel mogelijk) universeel raamwerk is. De doelen omvatten alle aspecten van duurzaamheid en zorgen zo voor een holistische benadering waarbij sociale, economische en milieudoelen worden geïntegreerd. Ook zijn de doelen meetbaar, wat ondernemers kan helpen bij het bepalen van hun vooruitgang op het gebied van duurzaamheid.

We gebruiken de categorisering van SDG's over 4 thema's (economie, maatschappij, biosfeer en samenwerking) om het inzichtelijk te maken. Zie in de afbeelding hieronder onder welk thema elk SDG valt. Samenwerking is SDG 17, wat essentieel is om alle andere 16 SDG's te kunnen behalen. Daarom wijden we hier ook een apart hoofdstuk aan.

Duurzaamheid in de omgeving

"Ik ben niet echt met duurzaamheid bezig. Zou eigenlijk wel moeten, maar alles is zo duur."

"Ik wist niet dat Gouda een Fairtrade Gemeente is."

83
Fairtrade
organisaties

Global Goals
Gemeente sinds
2023

1.100.000
Jaarlijkse bezoekers (2018)

"Ik koop niet per se duurzame producten, maar wel Fairtrade koffie."

"Ik koop heel bewust, vooral ecologisch."

bronnen: ii,iii,iv

In 4 stappen naar een aanpak^V

Stap 1: Verken

Elk bedrijf is uniek. Zoek uit waar jouw bedrijf/organisatie verbeterlagen op kan maken.

Laat dat bijvoorbeeld doen door [Sustainalize](#) of [PHI Factory](#)

Stap 2: Plan

Waar begin je? Bedenk concrete doelen op basis van de uitkomsten van stap 1. Zoek hier haalbare maatregelen bij.

Voor inspiratie: scroll verder en bezoek de websites van [MKB](#), [GRI](#) of [UN global compact](#)

Stap 4: Werk samen

Zoek gelijkgestemden of voorlopers op en wissel tips en adviezen uit.

Dit kan lokaal bij een van de [initiatieven in Gouda](#) of landelijk bij [MVO NL](#), [Global Compact Network](#), [IDVO](#), [SDG NL](#).

Stap 3: Voer uit

Start met de uitvoering van de maatregelen!

Organisaties/websites die hier ondersteuning in kunnen bieden zijn: [SDG](#), [ondernemersplein](#), [Fairtrade](#), [CE Delft](#), [Stabilitas](#), [True Price](#)

1 Ecologische Duurzaamheid

Ecologische duurzaamheid is duurzaamheid zoals we hem kennen. De grote focus ligt op het leefbaar en gezond houden van de planeet. Praktisch betekent dit bijvoorbeeld het verminderen van CO₂-uitstoot, het bevorderen van biodiversiteit en het scheiden van afval.

Deze pijler van duurzaamheid is het bekendst, en niet voor niets. Jaarlijks wordt er alleen al in Nederland 160 megaton CO₂e uitgestoten (lucht- en zeevaart niet eens meegerekend)^{xi}. Dit heeft invloed op de gezondheid van mens en natuur, ook in Gouda. Dat kan beter! Lees hieronder hoe jij kan bijdragen.

Help! Ik heb veel afval

Verbeter het **scheiden** van afval

Gebruik **mokken** i.p.v. wegwerpbekers

Verkoop **overschot** voor een lage prijs

Werk met **leveranciers**: minder verpakking

De hoeveelheid afval is een gigantisch probleem in Nederland. In de kantoor- winkel- en dienstensector wordt jaarlijks al 5,3 miljoen ton afval geproduceerd^{vi}. Hiervan wordt slechts de helft gerecycled. Gelukkig zijn er genoeg laagdrempelige maatregelen die jij kan doen om je steentje bij te dragen!

Allereerst kun je ervoor zorgen dat er genoeg afvalbakken zijn om afval in te scheiden (denk aan: GFT, PMD, glas, papier, rest). Maak inzichtelijk voor je personeel welk bedrijfsafval in welke bak thuishoort. Om afval tegen te gaan, wordt aangeraden om herbruikbaar servies en bekertjes te gebruiken i.p.v. wegwerpmateriaal. Ook kun je eraan denken om overschotten van je onderneming, zoals eten of schoonheidsproducten aan het einde van de dag voor een lage prijs te verkopen. Een andere mogelijkheid is om afspraken te maken met leveranciers over verpakkingsmaterialen: kan er bijvoorbeeld minder plastic gebruikt worden? Of kun je verpakkingsmateriaal retourneren voor hergebruik?

Deze maatregelen zijn voor elke sector implementeerbaar. Voor meer info: zie het onderzoek van [Stimular](#).

Pfoe! Veel auto's in de stad

Werk met **leveranciers**: duurzame levering

Regel een **leasefiets** voor werknemers

Koop **lokaal** in om afstand te beperken

Deel transport met andere ondernemers

Verduurzaming van winkelpanden staat niet hoog op de prioriteitenlijst van ondernemers^{viii}. Dit is verrassend, want er vallen veel kosten te besparen door winkelpanden te verduurzamen en op het energieverbruik te letten.

Eenvoudige manieren om energie te besparen zijn bijvoorbeeld lampen uitzetten in ruimtes die niet gebruikt worden, buitendeuren dicht en slimme kranen installeren om watergebruik te verminderen. Voor een grotere aanpak kan (samen met de verhuurder van het pand) een duurzame bedrijfsevaluatie worden uitgevoerd door een onafhankelijke partij. Hierin worden de duurzame mogelijkheden voor jou ontdekt. Vervolgstappen kunnen dan bijvoorbeeld het leggen van zonnepanelen zijn, isolatie van het gebouw of overstappen op een duurzamere energieleverancier. Ook kan geïnventariseerd worden of daken/winkelpanden kunnen worden vergroend met planten buiten. Dit is een vorm van isolatie en bevordert de biodiversiteit in de stad.

In verschillende maten toepasbaar voor elke sector.

Voor meer info: bekijk de [energiebespaarassistent voor ondernemers](#) en de bijbehorende [subsidies](#).

De Goudse binnenstad is een aantrekkelijke, historische plek om te wonen en winkelen. Gouda is daarom bezig om de leefbaarheid in de stad te verbeteren. In 2025 krijgt alleen Zero Emission Stadslogistiek nog toegang tot de autoluwe binnenstad om de veiligheid en luchtkwaliteit te bevorderen^{vii}. Dit is wat jij alvast kan doen.

Werk samen met leveranciers, kijk of er mogelijkheden zijn om over te stappen op duurzaam transport, bijvoorbeeld elektrisch. Kijk ook met andere ondernemers naar de opties om transport te delen of lokaal te regelen met de gemeente d.m.v. mobiliteitshubs. Daarnaast kan afstand van transport beperkt worden door lokaal jouw producten in te kopen. Een andere, makkelijke maatregel is om te inventariseren hoe het personeel naar werk komt en tijdens werk zich beweegt, promoot fietsen of openbaar vervoer met bijvoorbeeld een leasefiets.

De maatregelen zijn voor alle sectoren van toepassing.

Voor meer info: bekijk [doehetzero](#) en bijv. een [fietslease optie](#).

Oei! Ik verbruik veel energie

Maak gebruik van **zonne-energie**

Gebruik minder water met **slimme kranen**

Zet **lampen** uit als ruimte niet in gebruik is

Laat duurzame **bedrijfsevaluatie** uitvoeren

2 Economische Duurzaamheid

Economische duurzaamheid draait om het waarborgen van economische vooruitgang op de lange termijn zonder natuurlijke bronnen uit te putten. Dit is essentieel om het welzijn van toekomstige generaties te behouden. Praktisch betekent dit bijvoorbeeld het bevorderen van eerlijke en lokale handel.

Deze pijler is cruciaal binnen het bedrijfsleven. Economische duurzaamheid is niet enkel voordelig voor toekomstige generaties van Gouda, maar kan ook voordelen hebben voor de consumenten, producenten en ondernemers van nu.

Ai! Ik weet de herkomst van mijn producten niet

Onderzoek **herkomst** van producten

Koop **lokaal** in

Bekijk **circulaire** productiemogelijkheden

Koop verantwoorde **schoonmaakartikelen**

De vraag naar duurzame producten nam de afgelopen jaren toe^{ix}. Om in te spelen op deze toenemende vraag van de consumenten is het niet alleen belangrijk om duurzame producten aan te bieden maar ook om het duurzaamheidsaspect te promoten.

Dit kan bijvoorbeeld gedaan worden door op de website en via het label van producten in de winkel consumenten te informeren. Duurzame producten zijn in de huidige economie soms prijziger dan het alternatief. Om consumenten toch te laten kiezen voor een duurzaam product kan het helpen om het verhaal van het product te delen. Mocht de mogelijkheid er zijn, is het natuurlijk nog overtuigender als niet-duurzame producten hoger worden geprijsd dan duurzame producten in het assortiment. Bekijk ook de mogelijkheden voor lokale inkoop of productie om de productieketen te verkleinen en transparantie over de productie te vergroten. Een stap hierin kan het verkennen van circulaire productiemogelijkheden zijn. Het afval van de een, kan een grondstof voor de ander zijn.

Voor meer info: bekijk bijvoorbeeld [Greendish](#) voor tips voor de horeca of [circulair inkopen](#).

Oef! Mijn klanten zijn
terughoudend

Promoot duurzaamheid op jouw website

Toon **duurzaamheidslabel** van producten

Trek met je **etalage** duurzame klanten

Vertel het **verhaal** van je product/dienst

Ondernemers dragen niet alleen verantwoordelijkheid voor het verkopen van producten, maar voor de hele keten^{x2}. Duurzame keuzes komen daardoor al aan de orde bij het inkopen van producten.

De eerste stap richting duurzame inkoop is het onderzoek naar de huidige herkomst van producten. Vervolgens kan waar nodig gezocht worden naar lokale alternatieven. Duurzame inkoop kan ook financieel voordelig zijn door producten te kopen die gerecycled/gerepareerd kunnen worden. Kijk voor meer tips over ketenverantwoordelijkheid eens bij de [Rijksoverheid voor Ondernemend Nederland](#) (rvo). Wanneer het vinden van een lokale duurzame leverancier lastig is, kan klein worden begonnen. Kijk bijvoorbeeld naar mogelijkheden voor het teruggeven van niet-duurzame verpakkingen aan de leverancier en koop verantwoorde schoonmaakartikelen.

Voor meer info: [keurmerken](#), [meetinstrumenten](#).

Lokale uitblinker

Als het gaat over het verantwoord inkopen van producten is *de Wereldwinkel* een voorbeeld voor velen. Zij zorgen ervoor dat de producenten een rechtvaardige prijs krijgen en bieden consumenten hiermee de kans om bij te dragen aan ontwikkeling van de makers (denk hierbij aan koffieboeren, keramisten en zilversmeden). Hiermee is de Wereldwinkel niet alleen een koploper in eerlijke handel maar ook expert in het promoten van duurzame producten. Neem voor inspiratie eens een kijkje op hun [website](#).

3 Sociale Duurzaamheid

Bij **sociale duurzaamheid** gaat het om het creëren van een inclusieve, rechtvaardige en gelijkwaardige samenleving waarin mensen zich kunnen ontwikkelen, participeren, en hun welzijn wordt bevorderd. Bedrijven zijn hier tegenwoordig ook meer bewust mee bezig. Dat betekent dat ze rekening houden met het milieu, zorgen voor hun werknemers en iets bijdragen aan de maatschappij.

Bedrijven nemen hun verantwoordelijkheid voor hun impact op de wereld. Daarbij streven zij naar een balans tussen People, Planet en Profit. Dit idee noemen we Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). Hier vind je diverse tips om jouw onderneming vandaag socialer te maken.

Hoe dan? Maatschappelijk betrokken ondernemen

Sponsor (lokale) **goede doelen**

Neem mensen met **afstand** arbeidsmarkt aan

Betrek jongeren d.m.v. **maatschappelijke stage**

Maak **werknemers** duurzaamheids-bewust

De ander is dichterbij dan je denkt. Met onderstaande ideeën kun je op een toegankelijke manier het leven van de mensen om je heen verbeteren en de verbinding leggen!

- Betrek jongeren door middel van een maatschappelijke stage of doe mee aan de [Maatschappelijke Diensttijd](#) (MDT).
- Maak je onderneming fysiek toegankelijk voor mindervaliden.
- Maak jouw WC openbaar door aanmelding bij de [HogeNoodapp](#).
- Plaats menstruatieproducten in jouw wc-gelegenheid.
- Meld je onderneming aan bij de [Rotterdampas](#) en help zo gezinnen met een laag inkomen.
- Organiseer een evenement voor buurtbewoners.
- Ontdek wat er speelt in de buurt en registreer op [Gouda Bruist](#).
- Sponsor of doneer aan maatschappelijk-sociale projecten, de meeste giften zijn aftrekbaar voor de Belastingdienst!
- Neem mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan.

Voor elke ondernemer toepasbaar.

Meer informatie: bekijk de links, doe [inclusiviteitstest](#), luister naar de podcast "[Elise in MVO-land](#)" en bekijk impact van [Terres des Hommes](#).

Hmm! Hoe zorg ik voor mijn personeel?

Check eerlijkheid van **salarissen**

Vorm **beleid** tegen discriminatie

Zorg voor gezonde **lunch** voor werknemers

Zorg voor **groeimogelijkheden** (bv. cursus)

Naast acties voor de mensen om je heen zijn er ook verschillende dingen die elke onderneming kan doen om te zorgen voor het eigen personeel en een goede werksfeer.

Begin bij het checken van de salarissen van het personeel op eerlijkheid en gelijkheid. Als mogelijk trek de salarissen recht indien er verschillen naar boven komen. Daarbij is het van belang dat er een zero-tolerancebeleid is tegen pesten, racisme, discriminatie en intimidatie voor personeel en bezoekers waarop teruggevallen kan worden bij incidenten.

Ook is het belangrijk dat het personeel ontwikkelkansen en doorgroeimogelijkheden heeft. Ga het gesprek aan over persoonlijke ontwikkelingsdoelen en bied bijvoorbeeld cursussen aan om het personeel verder door te ontwikkelen. Daarnaast om de gezondheid van werknemers te bevorderen kan ervoor worden gekozen om een gezonde lunch aan te bieden.

Voor iedere onderneming toepasbaar.

Meer informatie bekijk de adviezen van [InRetail](#).

Lokale uitblinker

Lunchcafé Juuls in het hart van de Goudse Binnenstad is sociaal duurzaam. Zij zijn inclusief en divers in hun personeel. Zo wordt het café gerund door medewerkers met een beperking. Tatum en Celine zetten zich dagelijks in om het café en haar medewerkers goed te laten (mee)draaien. Iedereen is welkom bij dit café!

Lees meer op hun [website](#).

4 Samenwerking

De sleutel om duurzaamheid in Gouda verder te brengen, is **samenwerking**. Sustainable development goal (SDG) nummer 17 staat daarom ook in het teken van deze praktische vorm om de overige 16 doelen te kunnen behalen.

Samenwerken gebeurt al veel in Gouda en omstreken. Er bestaan vele initiatieven, groepen en enthousiastelingen die zich op verscheidene manieren inzetten om duurzaamheid te bevorderen, voor welk SDG dan ook. Om alle krachten te bundelen, raden wij aan om de initiatieven samen te brengen in een Goudse Duurzaamheidscoalitie. Deze groep Verderbrengers zal een unieke rol spelen in het verbinden van Gouda op dit gebied.

De Goudse Duurzaamheidscoalitie is een grensverleggend netwerk dat ondernemers samenbrengt om een duurzame toekomst te creëren voor Gouda en haar gemeenschappen. De ondernemers werken hierbij samen met maatschappelijke organisaties, instellingen en de gemeente om de duurzaamheidsdoelen te bereiken. Sluit jij ook aan? In slechts 8 simpele stappen wordt de coalitie gestart:

1

1. Identificeer betrokken partijen

In bijgaand schema staan alle netwerken en initiatieven op het gebied van duurzaamheid in Gouda. Dit figuur geldt als een handleiding om de initiatieven in Gouda samen te brengen. Organisaties kunnen zo ook hun (nieuwe) initiatieven makkelijk verbinden met de al bestaande initiatieven. Wij zien de Duurzaamheidscoalitie als een mooie kans als paraplu-organisatie die alle vier de netwerktypen verbindt.

2

Definieer de pijlers van duurzaamheid

De drie P's (People, Planet en Profit) zijn de leidraad voor onderstaande pijlers. Voor iedere pijler is gekeken welke SDG's er het beste bij passen. Het uiteindelijke doel is SDG 11 dat staat voor 'Duurzame steden en gemeenschappen'. SDG 11 is het overkoepelende doel dat in iedere pijler (in)direct terugkomt.

3

Creëer werkgroepen voor elke pijler

Iedere pijler zal haar eigen **werkgroep** hebben. Ondernemingen zijn de leden en zij delen op basis van hun expertise en betrokkenheid hun 'best-practices'. Het is de taak van de werkgroep om de buurt in te gaan, op te halen wat er speelt en waar de succesverhalen en knelpunten liggen. Ondernemers worden zo verbonden met elkaar en met de buurt om het gezamenlijke doel van verduurzaming verder te brengen.

4

Selecteer Duurzaamheidsleiders en ambassadeurs

Naast de leden van de werkgroepen zullen er **Duurzaamheidsleiders** aangesteld worden voor iedere werkgroep. Zij zijn de verbinders binnen het netwerk. De werkgroepen kiezen jaarlijks hun Duurzaamheidsleiders. Ze komen regelmatig bijeen om de huidige stand van zaken te bespreken, en kijken hierbij hoe er nog meer samengewerkt kan worden. Zij zijn dus actief betrokken bij bijvoorbeeld SBG, SOG en/of Gouda Onderneemt (zie stap 1).

Bovendien worden er **ambassadeurs** aangewezen die de boodschap van de Duurzaamheidscoalitie naar buiten toe vertegenwoordigen. Het is de bedoeling dat de ambassadeurs actief nieuwe potentiële leden voor de Coalitie aantrekken. Een mogelijke rol voor de ambassadeurs is het bijhouden van de sociale media van de Duurzaamheidscoalitie.

5

Ontwikkel een rotatiesysteem

De Duurzaamheidsleiders worden jaarlijks gewisseld om te zorgen voor een continue frisse wind van nieuwe ideeën en perspectieven om duurzaamheid verder te brengen. Het besluit ligt bij de werkgroep.

6

Organiseer regelmatig bijeenkomsten en workshops

Plan regelmatig bijeenkomsten binnen het netwerk. Centraal tijdens deze bijeenkomsten staat het uitwisselen van ervaringen en best-practices en het in de praktijk brengen van projecten. Dit bevordert samenwerking en energie tussen de pijlers. Zie hier een mogelijke vergaderstructuur:

Elk kwartaal een [netwerkevenement](#). Een vast moment hierbij is ideaal, bijvoorbeeld de 3^e donderdag van de maand. Tijdens het netwerkevenement staat elkaar ontmoeten centraal. Om deelnemers te stimuleren meer diepgang te bereiken, kan er gewerkt worden met een specifiek thema. Zo kunnen de ambassadeurs vertellen over hun best-practices binnen dat thema, bijvoorbeeld met workshops.

Het is belangrijk om ook mensen buiten het bestaande netwerk te betrekken bij deze avond. Zo kan je de netwerkavonden regelmatig veranderen in [community-avonden](#). Een interessante vorm is bijvoorbeeld de duurzaamheidsmarkt, waar je het publiek informeert en jullie organisaties presenteert. Hier kan je ook hen vragen actief te worden binnen jullie netwerk in een werkgroep.

Om de alledaagse taken uit te voeren komen de Duurzaamheidsleiders eens in de acht weken bijeen. Samen met Fairtrade Gouda (en de gemeente) bespreken ze de activiteiten van de werkgroepen. En kijken zij waar de samenwerking bij de andere initiatieven verbeterd kan worden. Centraal in deze meeting staat continue verbetering van het samenwerken, zoals beschreven staat bij stap 8.

7

Draag een boodschap uit

Om de boodschap van de Coalitie uit te dragen is het belangrijk om vrienden, kennissen en andere ondernemers in Gouda te betrekken bij de Coalitie. Dit doe je door men uit te nodigen voor de evenementen. Bovendien kan je sociale media en fysieke (advertentie)middelen gebruiken om men te enthousiasmeren over de lopende projecten op het gebied van duurzaamheid.

Stel bijvoorbeeld een [social media team](#) aan (ook deze kan rouleren). Dit team is verantwoordelijk om posts te plaatsen op belangrijke duurzame dagen, de website up-to-date te houden en evenementen en lopende projecten aandacht te geven. Jong en oud kunnen deze taak op zich nemen, en het hoeven niet per definitie ondernemers te zijn in dit team. Belangrijk voor de werkdruk is dat de werkgroepen en ambassadeurs de content voorbereiden en doorgeven aan het social media team om de werkdruk te verlagen.

8

Evalueer en pas aan

Evalueer regelmatig de vooruitgang van de coalitie ten opzichte van de duurzaamheidsdoelen. Pas waar nodig de strategieën en aanpak aan om effectiever te worden.

Extra: relevante subsidies & regelingen

1

MIA\Vamil

De Nederlandse overheid biedt de MIA\Vamil voor alle ondernemers die onder de inkomstenbelasting of vennootschapsbelasting vallen. Hiermee kun je een milieuvriendelijke auto, scooter, of machine aanschaffen met belastingvoordeel. De MIA is een investeringsaftrek die kan oplopen tot 45% van het investeringsbedrag. Die aftrek komt bovenop uw gebruikelijke investeringsaftrek. Met de Vamil kunt je 75% van de investeringskosten afschrijven. Klik [hier](#) om de voorwaarden te bekijken.

2

Werkkostenregeling (WKR)

Met de WKR kan je tot 1,18% van de loonsom als onbelaste vergoeding aan de medewerker geven. Deze regeling wordt vaak gebruikt voor een belastingvrije fiets of e-bike van de zaak. Een overzicht van fietsregelingen vind je op [Daszogefietst.nl](https://www.daszogefietst.nl).

3

Subsidie Samen Naar een Duurzame Omgeving

De gemeente Gouda biedt een subsidie voor samenwerkingen van minimaal 3 bedrijven of buurtbewoners die samen willen onderzoeken hoe zij kunnen verduurzamen. Met deze subsidie kunnen ondernemers bijvoorbeeld een professionele organisatie inhuren die onderzoek doet naar duurzame warmte in de omgeving. Klik [hier](#) om de voorwaarden te bekijken.

4

ISDE Subsidie

De Nederlandse overheid biedt een Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing (ISDE) voor zakelijke gebruikers. Deze subsidie is beschikbaar voor het aanschaffen van een (hybride) warmtepomp, een zonneboiler, zonnepanelen of een kleine windturbine. De subsidie voor zonnepanelen en kleine windturbines loopt nog tot en met 31 december 2023. Klik [hier](#) om de voorwaarden te bekijken.

5

Subsidie Groene Daken

De gemeente Gouda biedt een subsidie om een groen dak aan te leggen voor eigenaren, huurders, verenigingen van eigenaren en woningbouwcorporaties met een (plat) dak van minimaal 10m², binnen het stadsgebied. Klik [hier](#) om de voorwaarden te bekijken.

6

EIA

Daarnaast is er de energie-investeringsaftrek (EIA) waarmee je in duurzame energie of in energiebesparende bedrijfsmiddelen kunt investeren. Dit is, net als de MIA/Vamil ook een fiscale aftrekregeling. De aftrek is 45,5% van het investeringsbedrag dat in aanmerking komt. Klik [hier](#) om de voorwaarden te bekijken.

7

Aftrekbare giften

Giften aan goede doelen met ANBI-status zijn onder bepaalde voorwaarden aftrekbaar van de winst. Daardoor betaal je er dus geen belasting over. Klik [hier](#) om de voorwaarden te bekijken.

8

Subsidie Participatie in de buurt

Als je een activiteit organiseert waarin ook kwetsbare inwoners kunnen deelnemen of je maakt/zorgt voor een laagdrempelige ontmoetingsplek, kun je in aanmerking komen voor de subsidie van de gemeente Gouda. Aanvragen moeten vóór 1 september worden ingediend, voor subsidie in het jaar daarna. Klik [hier](#) om de voorwaarden te bekijken.

Extra: kwartet

Een aantal kwartetkaarten kwamen eerder al voorbij in deze gids. Het hele spel kun je [hier](#) downloaden, of scan de QR-code. [Klik hier](#) voor de bewerkbare versie van hetzelfde bestand.

Dit spel is bijvoorbeeld goed te gebruiken als icebreaker of introductie-activiteit tijdens een bijeenkomst over duurzaamheid. Het helpt bij het creëren van een levendige sfeer en biedt spelers inzicht in verschillende concrete en praktische duurzaamheids-tips. Vervolgens kan er tijdens de bijeenkomst verder gediscussieerd worden over de verschillende tips en thema's.

Wij suggereren de volgende spelregels voor het kwartet:

Spelregels

Start

- Schud het spel
- 4 kaarten per speler
- Hoogste huisnummer begint

Tijdens

- "[Naam], mag ik van jou van **Help ik heb veel afval** de kaart **Gebruik mokken**"
- Kaart gekregen? Vraag nieuwe kaart aan spelers
- Kaart niet gekregen? Pak van de stapel
- Volgende beurt gaat naar de bevraagde
- Kwartet? Leg open op tafel en ga door met je beurt

Einde

- Zijn jouw kaarten op? Einde spel voor jou
- Anderen gaan door tot alle kwartetten op zijn
- Speler met meeste kwartetten wint

Bronnenlijst

- ⁱ Rijksoverheid (z.d.). *Sustainable Development Goals (SDG's): 17 doelen voor een duurzamere wereld*. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ontwikkelingssamenwerking/internationale-afspraken-ontwikkelingssamenwerking>
- ⁱⁱ Gouda. (2022, 19 maart). *Toekomstvisie Gouda 2030*. Lokale Wet- En Regelgeving. <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR674494/1#:~:text=Veel%20toeristen%20brengen%20een%20bezoek%20als%20Hoorn%20en%20Zaanstad>
- ⁱⁱⁱ Fairtrade Gemeente Gouda. (2023). Jaarverslag 2022 Stichting Fairtrade Gouda. <https://www.fairtradegemeentegouda.nl/over-ons/>
- ^{iv} *Sustainable Development Report 2023*. (n.d.). <https://dashboards.sdgindex.org/profiles/netherlands>
- ^v Gast, M. (2021). *Stappenplan voor een Inclusief, Duurzaam en Eerlijk Gouda*. <https://www.fairtradegemeentegouda.nl/wp-content/uploads/2022/01/Stappenplan-voor-een-Inclusief-Duurzaam-en-Eerlijk-Gouda-definitieve-versie-met-link.pdf>
- ^{vi} Van Engelen, A., Romijn, S., Schrauwen, A. (2016). Kansen voor minder restafval in de sector detailhandel. *Stimular*. <https://vangbuitenshuis.nl/actueel-0/archief-nieuws/onderzoek-afval-kwd-sector/>
- ^{vii} Gemeente Gouda. (2021, 6 mei) Aantrekkelijk en toegankelijk Gouda <https://commissiener.nl/projectdocumenten/00009342.pdf>
- ^{viii} Colliers. (2021, augustus). *Verduurzaming van winkels in Nederland*. <https://www.colliers.com/nl-nl/research/verduurzaming-winkels-komt-niet-op-gang>
- ^{ix} WUR. (2021, 22 september). Stijgende vraag naar duurzame producten, aanbod neemt toe. *WUR*. <https://www.wur.nl/nl/nieuws/stijgende-vraag-naar-duurzame-producten-aanbod-neemt-toe.htm#:~:text=Er%20is%20meer%20vraag%20naar,7%25%20ten%20opzichte%20van%202019.>
- ^x Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. (2023, November 1). *Duurzaam inkopen*. ondernemersplein.kvk.nl. <https://ondernemersplein.kvk.nl/duurzaam-inkopen/>
- ^{xi} CBS. (2022). *Hoe groot is onze broeikasgasuitstoot?* <https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-broeikasgassen/hoe-groot-is-onze-broeikasgasuitstoot-wat-is-het-doel->
- ^{xii} Rotterdam Info. (2021, 13 januari). Gouda. [afbeelding]. <https://rotterdam.info/ontdek-omgeving/gouda/>